

Um at troyta pelagiska tilfeingið

Oddagrein

OKKURT er ravraskandi galið í Føroyum. Tí um somu tíð sum sannað verður, at fleiri av botnfiskastovnunum eru um at verða niðurfiskaðir, og at tað er ov lítið spennandi at gera ilögur í føroyskt vinnulív - standa fuglfirðingar tilreiðar til at taka ímóti eini tí kanska størstu vinnulívsavbjóðingini her á landi nakrantíð, nevnliga móttøkuni av stórum nøgdum av pelagiskum fiski, men sleppa ikki í gongd. Fuglfirðingar hava nevnliga ein svartaper at dragast við, og hann eitur Føroya landsstýrið.

TAD er nevnliga so, at hvussu gott útlit'ð enn er, og hvussu góður viljin hjá vinnulívinum og kommununi í Fuglafirði er fyri at skapa umstøður fyri at troyta ómetliga stóru nøgdurnar av pelagiskum fiski, sum standa okkum í boði, so renna bæði vinnulív og kommunu seg inn í ein múr.

VIT hoyrdu stjóran á Havsbrún í Degi og Víku siga frá møguleikunum og trupulleikunum. Ein grotesk søga, á einum kemur til hugs „moldbúgvarasøgu“ tá hon er best. Tí her ganga vit og gremja okkum um minkandi fisk og vaksandi arbeiðsloysi, um somu tíð, sum fiskurin rætt og slætt biðar eftir at gera innrás í Fuglafirði - við arbeiði og oktum virðum til samfelagið sum avleiðing.

LANDSTÝRIÐ hevur givið kommununum forboð fyri at taka lán. Hetta kann sjálvandi vera rætt í nøgvum førum, men kann eisini vera ein vanlukka í øðrum. Tí fortreytin fyri at menna framleiðsluna í Fuglafirði er harvið gera brúk av tí ríkidømi, sum er í pelagiska fiskinum, er at havnaviðurskiftini verða betrað, at virkis- og goymslumøguleikarnir á landi verða mentir og at til veða fæst ein skipan við figging av eitt nú goymslum.

KOMMUNA og vinnulív í Fuglafirði hava gjørt tað einasta rætt, og tað er at fara til landssins hægstu myndugleikar við einum projekti, sum bæði lýkur krøv til rentabiliet, spenning, áhuga og hvat tað nú kann vera. Men einki svar fæst haðani. Við øðrum orðum gongur landsstýrið, sum annars skal eittast at verða mannað av vinnulívsflokkinum, ímóti eini kollveltandi vinnulívsætlan. Her ruggar ikki rætt. Ella kanska ger tað. Tí hesir flokkar, sum annars siga seg vilja vera vinnulívsflokklar, hava ongar vísiðir, tora ikki at ganga nýggjum avbjóðing á móti, rætt og slætt liva í tú myrk-astu fortíð.

TÁ stjórin í Føroya Banka sigur, at tað er ov lítið spennandi at gera ilögur í vinnulívið í Føroyum í dag, vilja vit minna hann á Fuglfirðarætlanina. Lýkur hon ikki hetta kravið og onnur við? Er hetta ikki ein fantastiska spennandi og eggjandi ætlan, sum kann fáa positivar avleiðing fyri alt samfelagið, ja eisini Føroya Banka? Er tað ikki uppá tíðina, at landsstýrið aftur fer at vísa áhuga fyri vinnulívinum og saman við kommunalun myndugleikum er við til at skapa tær neyðugu fortreytirnar? Hóast vit eisini eru illa roynd av almennari luttøku í vinnulívinum, so er talan ikki um antin ella. Tað er her sum í so mongum øðrum lívss málum ein spurningur um tæði og. Skulu vit hava gongd á vinnuhjólina, so má tað almenna inn í myndina. Hetta er kanska júst kjarnin í øllum vinnulívsproblematikk-inum.

HVAR er javnaðarflokkurin í øllum hesum? Átti ikki flokkurin, sum áður hevur gingið á odda við at skapa vinnulívinum góðar umstøður og fortreytir, at tíkið málið upp í tinginum - tí her er kanska talan um mest kollveltandi og spennandi vinnulívsætlan í landinum í langar tíðir! Skal hon veruliga sleppa at detta á gólvið, tí vit hava ein fólkaflokk og ein sambandsflokk í Tinga-nesi, sum út frá príncippinum um, at tað almenna skal halda fingrarnar vekk frá vinnulívinum, skulu fólka slíkar ætlan! Her er so sannliga nakað at triva í hjá politikarum, sum hyggja framefir. Andstøðan á tingi við javnaðarflokkinum á odda eigur nú at leggja tryst í landsstýrið í hesum m.áli.

Sosialurin

Løntakarin

Fíggja vinnulívið

Við at billa løntakaranum inn, at hann fær skattalætta, so skal hann fríviljiga geva lættan viðari til vinnuna við at fara niður í løn, skrivur Eyðólv Dimon

Landsbankastjórin og formaðurin í Búskaparráðnum hava um dagarnar ávarað ímóti ætlanunum hjá fíggjarmálaráðharranum at geva ein skattalætta nú. Fyri pensjonistin og láginntøkurarnar kunnu ávaringarnar tykja óskiljandi tos. Hesir bótkar hava, sum er, ikki meira enn til dagin og vegin, og ávaringarnar um vandan fyri at fáa ein yvirhitaðan búskap um 2-3 ár, um vøxturin ikki verður tambaður yvir fleiri ár, er óskiljandi. Men vit skulu leggja til merkis, at ongin persónligur vinn-ingur liggur aftanfyrri ávaringarnar hjá búskaparráð-ingunum, men tað er júst drívkræftin aftanfyrri skattalættan, sum Anfinn Kallsberg dyrgir við.

so var tað ikki nýtslan hjá løntakaranum, ið færdi til kreppuna. Tað var nýtslan hjá vinnulívs hetjum okkara, sum hóast teir ongan eginpening settu í vinnuna, so hava teir ognarrættin og skammast ikki at sýna hvørja leysa krónu til sín og rökningina senda teir til løntakaran.

Soleiðis lumpa vit løntakaran/skattgjaldaran

Seinast í 50-árunum tók landskassin stórt úttan-landslán til vinnuna at brúka sum eginpening. Seinni veðhelt landskassin, tí hann helt, at vinnan sjálf hevði

gingið á odda við eginpen-ingi í yvirfíggjaðu skip-unum, ið vóru bygd í 70-80-árunum. Nú skal skatta-lætti gevast til løntakaran, sum so skal geva lættan viðari til vinnuna at nýta til eginpening. Triggir ymiskir mátar, hvussu tey somu, úttan at gjalda, kunnu varð-veita ognarrættin, og tá tey næstu ferð enn einaferð vegna dugnaløysið ikki fáa tað at bera til, so finnur borgarligi vøgurin ein fjórða máta at lumpa løntakaran, og ognarrættin kann varðveitast.

Eyðólv Dimon

Ongin iløghugur við egnum pengum

Í Krosskasti mikukveldið varð fært fram, at iløghug-urin í Føroyum var ov lågur, tí onki lønsemi var í høvudsínni. Øll vita, at verða ongar iløgur gjørdar í høvudsínni, so versnar vánaliga kappingarføri hennara enn meiri. Men trupulleikin við tí litla iløghuginum er ikki ein nýliga íkominn støða. Hetta er, sum tað hevur verið heilt síðan síðan kreppuna í fínti árunum, tá neyðugt var at endurnýggja skipaflo-ten. Nýggju skipini komu ikki, tí iløghugurin var so stórur. Fyrst og fremst var tað feil iløgunar síðan seinna heimsbardaga, ið gjørdi tað neyðugt við endurnýggjan-ini av skipaflo-tenum, men vinnan hevði ongan iløghug, men landskassin mátti út at lána 60-milliónir, sum vinnan so „lænti“ frá føy-oykska skattgjaldaranum.

Vinnan snýtti skattgjaldaran

Vánaliga stóðan hjá landskassinum í dag er íkominn, tí landskassin enn einaferð mátti taka um endan. Mun-urin hesa ferð er, at skatt-gjaldarin trúði, at vinnan hevði sett eginpening í skip-ini, sum landskassin við veðhaldum skaffaði figging til ella beinleiðis fíggjaði. Tíðin vísti, at vinnan snýtti okkum upp um bæði oyru, tí hon ikki hevði sett eitt einasta oyra í skipaflo-ten, og øll onnur, enn teir sum áttu skipini, máttu bera kostnaðin av yvirfíggjini o.s.fr.

Ongan eginpening - men ognarrætt Bankaleiðslurnar og vinnan

vóru somu persónar, so her lá ræði fyri, men nú eru nýggjar og yngri kreftir komnar í bankaleiðslurnar, leiðslur, ið krevja, at vinnan sjálf skal ganga á odda við eginpeningi fyri at fáa figg-ing, og nú sær svart út hjá teimum, sum úttan at hava sett nakran pening í vinn-una, tó eiga hana.

Annfinn hevur loysnina

Annfinn Kallsberg hevur funnið teimum eina loysn. Hann ætlar, at løntakarin skal geva vinnuni ein part av løn síni, sum hesir so kunnu brúka til iløgur. Ella, sum Annfinn málbar seg í Krosskast, „Landsstýrisins bóðskapur hesa ferð er at fara øvugta vegin“. Seinast veðhelt skattgjaldarin, men hesa ferð skal hann frívilj-iga geva vinnuni peningin til iløgunar. Fyri at fáa løn-takaran at góðtaka hetta, so dyrgir Annfinn Kallsberg við, at landskassin, tað er hann, sum løntakarin/skatt-gjaldarin fíggjar, skal rinda peningin aftur við einum skattalætta. Vit skulu eisini leggja okkum í geyma, at Annfinn í Krosskasti segði, at hann als ikki helt at løntakarin skuldi fáa meiri pening um hendi, tí sum hann segði „ein skattalætti til løntakarin kann ikki brúkast til nakað, tí hann fer bara til fórbúrk“.

Vit fara øvugta vegin hesaferð

Bóðskapurin hjá landsstýr-inum hesaferð er at fara øv-ugta vegin, men hetta fer føy-oykski løntakarin ikki at góðtaka. Sum tað eisini var víst á í sendingini Krosskast,

ADC-Heilsólan
Láarvegur 14 - Tórshavn - Tlf. 15828 - Fax 15893

ARBEIDSHANDSKAR
Til øll endamálið - bæði á sjógv og landi

LANDSINS STØRSTA ÚRVAL
frá eingangshandskum til fíðrabar japan-handskar

BEINLEIÐIS FRÁ FRAMLEIÐARA

DANNY TRANSPORT

- tá okkurt skal koyrast ella goymast

Tlf. 19192

NÝTT • NÝTT • NÝTT

BEITUHÚKAR í ymiskum støddum við rustfrium svøvlum. Hava eisini 5 og 7 pund LODD. Tilboð verða givin.

Vinarliga ringið tlf. 75259